

REGERINGEN

Regeringsbeslut

I:14

2013-06-05

M2013/1585/Nm

Miljödepartementet

Havs- och vattenmyndigheten
Box 11 930
404 39 GÖTEBORG

Uppdrag att kartlägga olägenheter från vattenskoter och andra mindre motordrivna farkoster och att analysera behov av särskild reglering för sådana farkoster

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Havs- och vattenmyndigheten att kartlägga och analysera omfattningen av och orsaken till de olägenheter för människors hälsa eller miljön som användningen av vattenskotrar och andra mindre motordrivna vattenfarkoster kan ge upphov till. Kartläggningen och analysen av störningsbilden ska genomföras teknikneutralt. Uppdraget omfattar samtliga typer av mindre motordrivna vattenfarkoster. Vidare ska kartläggningen och analysen ta sikte på den faktiska störning som riskerar uppkomma vid användning och hur den kan undvikas. Kartläggningen ska även innefatta en sammanställning av de föreskrifter som länsstyrelserna meddelat med stöd av 3 § förordningen (1993:1053) om användning av vattenskoter.

Havs- och vattenmyndigheten ska även analysera hur användningen av vattenskotrar och andra mindre motordrivna vattenfarkoster hanteras i Finland, Danmark och Norge och andra relevanta EES-länder, hur användningen regleras där, samt i vilken utsträckning erfarenheter från dessa länder kan användas i Sverige.

Havs- och vattenmyndigheten ska kontinuerligt samråda med Transportstyrelsen, Sjöfartsverket, Kustbevakningen, Rikspolisstyrelsen, Boverket, Naturvårdsverket, länsstyrelserna och andra myndigheter som berörs av uppdraget, liksom ett representativt urval kommuner samt organisationer och representanter för näringslivet.

Havs- och vattenmyndigheten ska föreslå de författningsändringar som analysen föranleder. Sådana förslag kan även innefatta ett tydliggörande av tillsyns- och tillsynsvägledningsansvaret. Eventuella författningsförslag ska åtföljas av en konsekvensutredning som ska utformas i enlighet

med 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning. Därvid ska de EU-rättsliga aspekterna särskilt belysas.

Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Miljödepartementet) senast den 29 november 2013.

Bakgrund

Regeringen beslutade i augusti 1991 att tillkalla en särskild utredare med uppgift att utreda åtgärder mot buller i fjällområden och skärgårdar m.m. Utredningen lämnade i maj 1992 delbetänkandet Angående vattenskotrar (SOU 1992:41). Utredningen förordade en modell som byggde på ett allmänt förbud mot att använda vattenskotrar i kombination med möjligheter att använda sådana inom särskilt angivna områden och föreslog en vattenskotterförordning.

Förordningen (1993:1053) om användning av vattenskotter (vattenskotterförordningen) trädde i kraft den 1 januari 1994. Förordningen har därefter ändrats bl.a. vad avser definitionen av vattenskotter och genom införandet av en skyldighet för länsstyrelsen att meddela föreskrifter om tillåtande av användning av vattenskotrar inom vissa typer av områden. Exempelvis sådana områden som redan är starkt påverkade av annan mänsklig verksamhet och områden som inte ligger i närheten av bostads- eller fritidshusområden och som har ett ringa värde för natur- och kulturmiljövård, biologisk mångfald, friluftsliv eller fiske.

I februari respektive november 2005 begärde Luleå och Handens tingsrätter förhandsavgöranden från EU-domstolen för att få klarhet i om Europaparlamentets och rådets direktiv 94/25/EG av den 16 juni 1994 om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar i fråga om fritidsbåtar (fritidsbåtsdirektivet) eller artiklarna 28-30 i dåvarande EG-fördraget utgjorde hinder mot den svenska lagstiftningen om förbudet mot att använda vattenskotter utanför vissa anvisade områden. I EU-domstolens efterföljande domar den 4 juni 2009 i mål C-142/05 och 15 april 2010 i mål C-433/05 fastställdes att fritidsbåtsdirektivet inte utgör hinder för en nationell lagstiftning när den av miljöhänsyn förbjuder användning av vattenskotter utanför vissa anvisade områden. Domstolen uttalade även att artiklarna 34 och 36 i fördraget om EU:s funktionssätt (tidigare artiklarna 28-30 i EG-fördraget) inte utgör hinder mot sådan lagstiftning under förutsättning att:

- de nationella myndigheterna vidtar de genomförandeåtgärder som krävs för att anvisa vattenområden för användning av vattenskotrar utanför allmänna farleder,
- de behöriga myndigheterna även faktiskt anvisat områden som uppfyller kraven i den nationella lagstiftningen, samt
- sådana åtgärder vidtagits inom rimlig tid från det att den nationella lagstiftningen trätt i kraft.

Domstolen har inte i något av fallen tagit ställning till om länsstyrelserna i tillräcklig omfattning har vidtagit sådana åtgärder, utan har hänvisat frågan till de svenska domstolarna.

I april 2011 inkom Riksåklagaren med en skrivelse till Miljödepartementet (M2011/1785/R). Riksåklagaren konstaterade att polisen, Kustbevakningen och åklagare i ett relativt stort antal fall försökt lagföra vattenskoterförare vilka då förnekat brott med invändningen att de svenska reglerna strider mot EU-rätten. Åtalen har i dessa fall ogillats, antingen till följd av att domstolen funnit att regleringen för området inte är förenlig med EU-rätten, eller på den grunden att åklagaren inte visat att så är fallet. I avsaknad av sådana genomförandeåtgärder som EU-domstolen anvisat ansåg Riksåklagaren att vattenskoterförordningen i praktiken inte kan läggas till grund för straffrättsliga ingripanden.

Skälen för regeringens beslut

Användningen av vattenskotrar ökar och teknikutvecklingen har bl.a. lett till nya typer av vattenskotrar och andra mindre motordrivna vattenfarkoster.

Av vattenskoterförordningen följer att länsstyrelsen får meddela föreskrifter om de områden där vattenskotrar får användas samt har en skyldighet att meddela sådana föreskrifter för vissa typer av områden, exempelvis sådana områden som redan är starkt påverkade av annan mänsklig verksamhet och områden som inte ligger i närheten av bostads- eller fritidshusområden och som har ett ringa värde för natur- och kulturmiljövård, biologisk mångfald, friluftsliv eller fiske. Förordningen innehåller även en hänsynsregel som innebär att den som framför en vattenskotter ska anpassa färdväg, hastighet och färd sätt så att människor och djur inte störs i onödan.

Vattenskoterfrågan har under de senaste åren behandlats i ett antal riksdagsfrågor, interpellationer och brev från allmänheten. Många synpunkter har lämnats som redovisar erfarenheter av omfattande störningar från nöjeskörning med vattenskotrar. Andra har anfört att det även finns ansvarsfull användning av vattenskotrar, som inte ger upphov till sådana problem. Vidare har det ifrågasatts varför regleringen endast tar sikte på vattenskotrar och inte andra mindre motordrivna vattenfarkoster med liknande störningsbild. I syfte att skaffa sig en bättre bild av de olika åsikterna i vattenskoterfrågan höll Miljödepartementet den 12 september 2012 en hearing där bland annat ett eventuellt behov av reglering för undvikande av bullerstörning och andra olägenheter från användande av vattenskotrar diskuterades. Vidare diskuterades att en eventuell framtida reglering även borde innefatta andra mindre motordrivna vattenfarkoster om de riskerar att ge upphov till samma typ av störning. Under hearingen konstaterades samtidigt att kunskapsunderlaget om eventuella

störningar, dess omfattning och orsak inte är tillräckligt för att avgöra hur en sådan framtida reglering utformas på bästa sätt.

Det är ett problem att Riksåklagaren anser att vattenskoterförordningen i praktiken inte kan läggas till grund för straffrättsliga ingripanden.

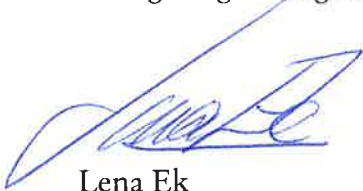
Mot bakgrund av detta får Havs- och vattenmyndigheten i uppdrag att kartlägga och analysera möjliga olägenheter för människors hälsa eller miljön som användningen av vattenskotrar och andra mindre motor-drivna vattenfarkoster kan ge upphov till. Uppdraget tar sikte på en analys av störningsbilden från denna typ av vattenfarkoster och ska utformas teknikneutralt på så sätt att analysen inte inskränks till vattenskotrar utan omfattar samtliga mindre motordrivna vattenfarkoster.

Frågan om huruvida den konstaterade störningsbilden beträffande vattenskotrar och andra mindre motordrivna vattenfarkoster motiverar en fortsatt särreglering av användningen av vattenskotrar ska särskilt bedömas. Denna bedömning bör ske mot bakgrund av annan befintlig reglering, t.ex. sjötrafikförordningen (1986:300) och regler om gott sjömanskap i sjölagen (1994:1009). Effekterna av ett eventuellt förslag till upphävande av hela eller delar av vattenskoterförordningen ska redovisas särskilt.

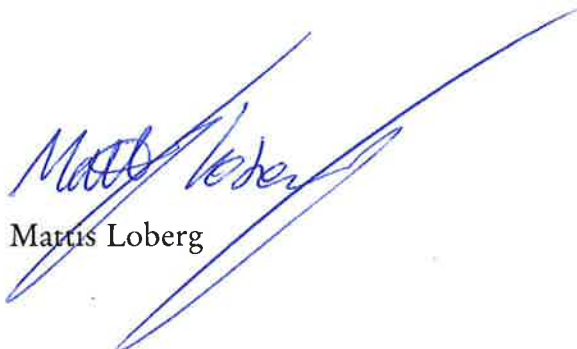
Det är viktigt att uppdraget även innefattar analys av hur användningen av vattenskotrar och andra mindre motordrivna vattenfarkoster regleras i Finland, Danmark och Norge och andra relevanta EES-länder, hur användningen reglerats där och i vilken utsträckning erfarenheter från dessa länder kan användas i Sverige.

Då uppdraget gäller ett område som ligger i skärningspunkten mellan flera myndigheters ansvar tydliggörs i uppdraget att Havs- och vattenmyndigheten vid genomförandet av detta uppdrag ska samråda med Transportstyrelsen, Sjöfartsverket, Kustbevakningen, Rikspolisstyrelsen, Boverket, Naturvårdsverket, länsstyrelserna och andra myndigheter som berörs av uppdraget, liksom ett representativt urval kommuner samt organisationer och representanter för näringslivet.

På regeringens vägnar

Lena Ek

Mattis Loberg

Kopia till

Statsrådsberedningen SAM och EU
Justitiedepartementet L1, L3 och PO
Utrikesdepartementet FIM, IH och RS
Försvarsdepartementet SSK
Socialdepartementet SFÖ och PBB
Finansdepartementet BA
Landsbygdsdepartementet JFS
Näringsdepartementet TE, RS och MK
Rikspolisstyrelsen
Kustbevakningen
Samtliga länsstyrelser
Naturvårdsverket
Boverket
Sjöfartsverket
Transportstyrelsen
Sveriges kommuner och landsting (SKL)